

*ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ
ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КУ: МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ*

***БІБЛІОТЕКА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЯК СКЛАДОВА
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЗАКЛАДУ***

***ЕКСПРЕС-БЮЛЕТЕНЬ
ФАХОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ДЛЯ ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕКАРІВ***

***ПІДГОТУВАЛА:
МЕТОДИСТ З БІБЛІОТЕЧНИХ ФОНДІВ
НАРОЛЬСЬКА К.В.***

СІЧЕНЬ, 2020

***БІБЛІОТЕКА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЯК СКЛАДОВА
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЗАКЛАДУ***

Сучасна система освіти переживає етап реформування та повного перезавантаження. Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, в якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й уміння застосовувати їх у житті. За умови введення в дію активного чинника – Закону України «Про освіту» та його дотримання НУШ характеризуватиме високий технологічний рівень, новітнє навчально-методичне й інформаційне забезпечення, потужний кадровий потенціал.

Шкільні бібліотеки як обов'язковий структурний підрозділ НУШ є важливим складником сучасного освітнього середовища. Головною метою діяльності шкільних бібліотек є забезпечення якісного бібліотечно-інформаційного обслуговування учасників освітнього процесу та надання допомоги педагогам у всебічному розвитку особистості з

глибоко усвідомленою громадською і соціальною позицією, системою наукових знань відповідно до інтересів Української держави.

За концепцією НУШ, кожна школа матиме у своїй структурі сучасну бібліотеку, яка стане ресурсним осередком і експериментальним майданчиком для учнів і вчителів, забезпечить вільний доступ до якісних електронних підручників, енциклопедій, бібліотек, лабораторій.

В умовах швидких трансформаційних змін першочерговим завданням для шкільної бібліотеки є перетворення її з центру бібліотечних ресурсів і доступу до інформації у центр дослідження, відкриття, творчості та інноваційної педагогіки.

Задля сприяння реалізації основних пріоритетів НУШ, з метою допомоги закладам середньої загальної освіти у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти Державною службою якості освіти були розроблені методичні рекомендації "Абетка для директора", в яких зазначені вимоги до бібліотеки

Нової української школи, основні завдання та шляхи їх реалізації.

Зупинимося на них детальніше.

Згідно із критерієм 1.1.2. заклад освіти має бути забезпечений навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми.

Необхідною умовою для здійснення якісного освітнього процесу є наявність у закладі необхідних приміщень та засобів навчання. До функціональних приміщень НУШ належить, серед інших, бібліотека.

Відповідно до критерію 1.3.5. у закладі освіти має бути створено простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо)

Освітня діяльність у закладі освіти неможлива без створення інформаційного простору, використання інформаційних ресурсів та комунікацій між учасниками освітнього процесу. Під впливом процесів глобальної інформатизації змінюються мета

і завдання загальноосвітньої школи, вони стають більше особистісно-орієнтованими, спрямованими, у тому числі, на формування та розвиток здібностей учнів і вчителів щодо опрацювання освітньої інформації.

Шкільна бібліотека як безпосередня частина інформаційного простору теж має долучитись до виконання вищеназваних завдань. У сучасному інформаційному світі, масовому доступі до електронних ресурсів бібліотеці доводиться «віднаходити» свою роль. Друкована книга все ще відіграє важливу роль у навчанні, але цифрові технології створюють нові можливості. Тому бібліотека вже не може бути просто місцем доступу до інформації, пунктом видачі підручників.

Одним із завдань шкільної бібліотеки в процесі її інформатизації та інтеграції до інформаційного простору є формування інформаційної культури особистості учня.

Сьогодні обсяг інформації стрімко зростає. Саме тому головним для сучасного учня є вміння

орієнтуватись в розмаїтті інформаційних ресурсів, критично їх оцінювати і виокремлювати потрібне.

Шкільна бібліотека має трансформуватися на сучасний інформаційно-методичний центр, який поєднує в собі інформаційну, освітню, розвиваючу, культурну, виховну, дозвіллєву функції.

Які основні завдання має виконувати шкільна бібліотека сьогодні?

1. Інформаційний супровід освітнього процесу. Пошук і підбір для учасників освітнього процесу навчальної, науково-популярної та художньої літератури;

2. Формування в учасників освітнього процесу інформаційної компетентності. Шкільний бібліотекар може стати важливим консультантом для учнів і вчителів з пошуку інформації;

3. Зберігання інформаційних ресурсів, створених у закладі освіти. У бібліотеці можна створити відділ

електронних освітніх ресурсів, створених педагогічними працівниками для користування;

4. Створення архіву відео- й аудіоматеріалів про заходи, проведені в закладі освіти, урочисті зібрання, пам'ятні дати. Учасники освітнього процесу будуть мати змогу отримати доступ до учнівських робіт, відео шкільних концертів, фотографій свят, які зберігаються у бібліотеці.

Виконання цих завдань ставить перед бібліотекою нові виклики і потребує гнучких форм роботи та нових підходів в організації бібліотечного простору.

Як шкільній бібліотеці із книгосховища перетворитись на діючу частину освітнього простору?

1. Створити на базі бібліотеки шкільний бібліотечно-інформаційний центр (ШБІЦ). Структура ШБІЦ може включати: бібліотеку з читальним залом, комп'ютерний зал, фоновідеотеку із засобами індивідуального прослуховування, електронну

систему каталогів. Доступ до каталогу медіаресурсів можливий з будь-якого комп'ютеру в закладі освіти.

2. Переструктурування простору: з бібліотеки, яка орієнтована на збереження фондів – на місце, орієнтоване на користувача. Для цього можна застосувати наступні досить прості рішення:

а) високі полиці розмістити так, щоб у приміщенні було більше вільного, відкритого простору (наприклад, розмістити полиці по периметру кімнати);

б) змінити спосіб презентації книг – він має бути зручний для дітей;

в) влаштувати осередки для читання (пуфи, килимки, зручні крісла), виконання проектної роботи, спілкування.

3. Використовувати простір бібліотеки для проектної роботи, проведення інтегрованих уроків, інформаційно-просвітницьких заходів, неформального спілкування тощо.

Усі ці заходи потребують значних зусиль, часу і матеріальних ресурсів. Однак процес перетворення

бібліотеки на інформаційний центр може бути поступовим, зважаючи на реальні можливості засновника. Тому для початку необхідно окреслити завдання з вдосконалення інформаційного простору закладу освіти у стратегії розвитку та поступово втілювати поставлені завдання через участь у проектах (бюджет участі або інші), постійну комунікацію та співпрацю із засновником.

Одночасно мають змінитись функції шкільного бібліотекаря, роль якого в сучасному інформаційному середовищі змінюється. Від шкільних бібліотекарів, нарівні з учителями, в першу чергу залежить можливість реального підвищення інформаційної культури учнів. Оскільки, як свідчить практика, сучасні підлітки, маючи високий рівень комп'ютерної грамотності, виявляються безпорадними в ситуаціях, коли потрібно знаходити, переробляти чи оцінювати навчальну інформацію. Це вимагає від шкільного бібліотекаря постійно консультувати школярів щодо того, як визначати точність, достовірність знайденої інформації.

Важливим, у зв'язку з цим, є підвищення педагогічної майстерності бібліотекаря. Крім курсової перепідготовки, бібліотекарю можна запропонувати участь у тренінгах, семінарах, вебінарах, онлайн-курсах з питань вдосконалення інформаційного простору.

Роботу із вдосконалення інформаційного простору у закладі освіти потрібно розпочати з попередньої роботи – вивчення запитів учасників освітнього процесу (аналіз читацьких формулярів, опитування, бесіди, спостереження). Питання перетворення бібліотеки можуть стати предметом обговорення на засіданні педагогічної ради, нарадах. А конкретні заходи – стати частиною річного плану роботи.

Важливо не забувати, що сучасна шкільна бібліотека, яка діє як інформаційний центр у закладі освіти, безпосередньо покращує результати навчання, надаючи широкий спектр програм, послуг та ресурсів, які підтримують викладання та навчання.

Як оцінити виконання критерію

1. Відвідуваність бібліотеки: як часто та з якою метою учні відвідують бібліотеку? Чи подобається їм працювати в бібліотеці?

2. Чи зручний і мотивуючий до навчання простір бібліотеки?

3. Чи отримують вчителі та учні достатню підтримку від бібліотеки для реалізації завдань освітнього процесу?

4. Чи зазначені у стратегії розвитку та річному плані роботи питання із вдосконалення інформаційного простору у закладі освіти?

5. Чи сприяє заклад освіти вдосконаленню професійної майстерності шкільного бібліотекаря?

Беручи до відома рекомендації Центру оцінювання якості освіти, шкільні бібліотекарі зможуть побачити реальний стан справ у своїй бібліотеці, переваги та "слабкі" місця, а також шляхи вдосконалення бібліотечного простору.

Джерела:

1. Внутрішня система забезпечення якості освіти: Абетка для директора. Режим доступу: <http://allwebdesign.ru/2010/03/26/kak-razmestit-kartu-google-na-svoem-sajte/>